

ОБҐРУНТУВАННЯ ГУМАНІЗАЦІЇ НАСТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ВІДПОВІДНО СТ.270-1 КК УКРАЇНИ В РОЗРІЗІ СТВОРЕННЯ ІНСТИТУТУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ

Сербіна Наталія Олександрівна,
викладач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ

Кримінальний кодекс України у 2011 році був доповнений ст. 270-1 «Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства». Законодавець помістив її у Розділ IX «Злочини проти громадської безпеки» та керуючись логікою, родовим об'єктом розглядуваного злочину є громадська безпека, що ускладнює кваліфікацію по ній протиправного діяння в практичній діяльності. Проте введенню в КК України зазначеної норми передувала певна нормотворча процедура. Так, ще 21 вересня 2010 р. постановою ВРУ [1] за основу був прийнятий законопроект, внесений КМУ, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення в житлово-комунальному господарстві», яким передбачалося доповнення КК України ст. 194-2 «Умисне пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства».

Але, що більш важливо, цей проект передбачав впровадження кримінально-правової норми за пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства у розділ VI Особливої частини КК України «Злочини проти власності». Під час дослідження та як результат, правової характеристики вказаної норми КК України, було встановлено доцільність доповнення кодексу ст. 194-2. «Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства» і відповідно виключення ст.270-1. Так, розмежовуючи умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства та умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК України), необхідно керуватися правилами кваліфікації на випадок конкуренції загальної та спеціальної норм.

Європейське законодавство розокремлює кримінальні злочини і кримінальні проступки, чим суттєво відрізняється від кримінального законодавства України. Особливістю кримінально-правової охорони об'єктів житлово-комунального господарства в європейських країнах є те, що дрібні порушення у сфері ЖКГ не підпадають під категорії протиправних діянь і регульовані муніципальними інструкціями; жоден Кримінальний кодекс не містить спеціальної норми, яка би запроваджувала відповідальність за умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства; норми, що закріплюють відповідальність за умисне знищення або пошкодження

майна, серед іншого й об'єктів житлово-комунального господарства, містяться в розділах про злочини проти власності.

Здійснене нами дослідження дає можливість констатувати, що систему відповідальності, усталену в Європі, не може бути повністю екстрапольовано в українське законодавство, втім можливі деякі запозичення з метою вдосконалення правових норм КК України, якими регламентовано відповідальність за злочини, пов'язані зі знищенням або пошкодженням об'єктів житлово-комунального господарства. На особливу увагу заслуговує ст. 322-1 КК Франції, яка передбачає покарання у вигляді штрафу за нанесення без попереднього дозволу написів, знаків або малюнків на фасади будинків, транспортні засоби, громадські шляхи або міське рухоме майно у випадках, коли такими діями спричинено лише незначну шкоду.

Реформування кримінальної системи та приведення її у відповідність з міжнародними стандартами, узгодження з практикою Європейського суду з прав людини стало передумовою законодавчої ініціативи запровадження інституту кримінальних проступків в Україні. Комітетом Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності був розглянутий проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження кримінальних проступків» за реєстр. № 2897 від 03.06.2015 р. на засіданні 16 березня 2016 року (доопрацьований) [2]. У вказаному проекті розмежовуються кримінальні правопорушення залежно від ступеня тяжкості, а також від правових наслідків їх вчинення і форми вини.

З метою досягнення пропорційності настання відповідальності за умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства та покращення ефективності реагування пропонуємо, вказане кримінальне правопорушення віднести до системи кримінальних проступків із відповідним збільшенням штрафних санкцій, що також має позитивний економічний чинник.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення в житлово-комунальному господарстві : Постанова Верховної Ради України від 21 вер. 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до постанови : http://gska2.rada.gov.ua/pls/zwed_n/webproc34?id=&pf3511=37894

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження кримінальних проступків : Проект Закону Верховної Ради України реєстр. №2897 від 19.05.2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до постанови : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55214